

Evangelický hřbitov v Proseči: Rekonstrukce chodníků a meditační prostor

Projekt úpravy veřejného prostranství

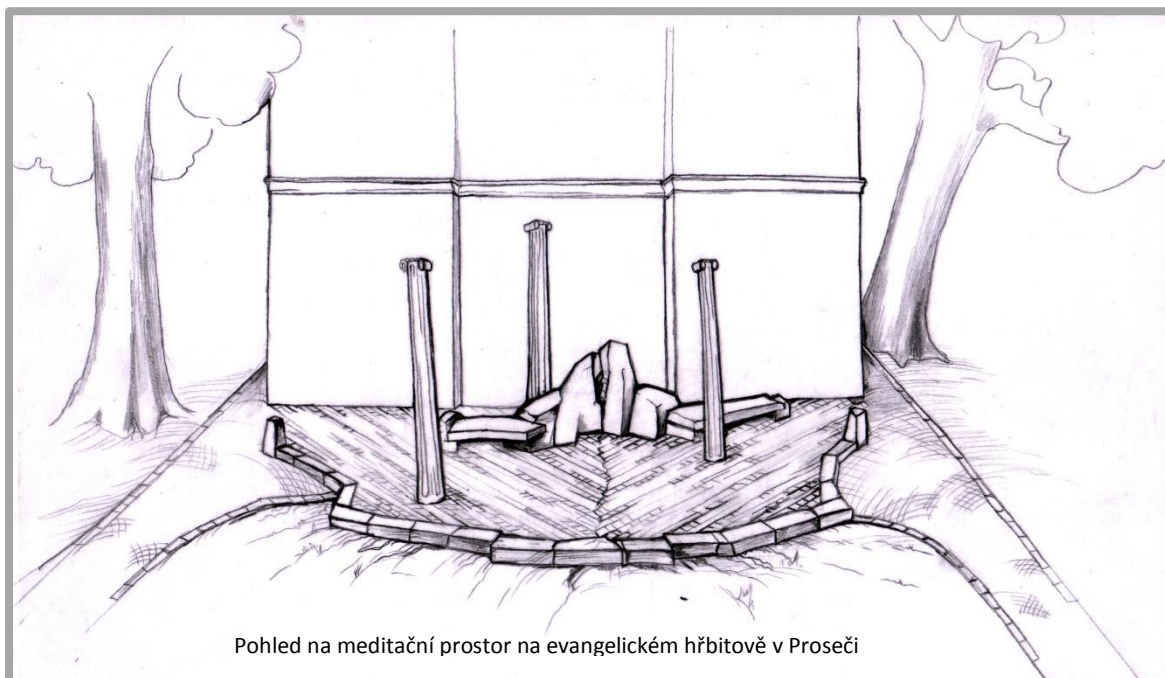
Stručná historie místa a popis současného stavu

Současná podoba kostela Českobratrské církve evangelické v Proseči pochází z roku 1838. Tento ojedinělý toleranční kostel v empírovém slohu byl postaven na místě původního dřevěného kostelíka z konce 18. století. Ve stejném období, tedy na konci 18. a v první polovině 19. století probíhaly úpravy okolních pozemků a vznikl zde hřbitov později ohraničený kamennou zdí.

Budova kostela je umístěna v jižní části pozemku tvořícího hřbitov a kostel je hřbitovem ze tří stran obklopen. Z jižní strany, která přes nevelké dlážděné prostranství přiléhá k veřejné komunikaci, je přístup ke vchodu do kostela a dvěma brankami umístěnými po stranách průčelní stěny kostela se vstupuje na hřbitov.

Chodníky pro návštěvníky hřbitova jsou v podstatě trojího typu, jedná se o dlážděné plochy z kamenných kostek a s kamennými obrubníky ve stavu vyžadujícím úplnou rekonstrukci, tedy předláždění. Druhým typem je zpevněný chodník se šterkovým povrchem podél západní strany kostela a třetím typem povrchu je zatravněná plocha bez zpevnění a ohraničení, která se vzhledem k pohybu lidí navštěvujících hřbitov jeví jako nejméně vhodná, zvláště s ohledem na často vyšší věk návštěvníků a vlivy počasí.

Pohřby se na místním hřbitově konají v průměru desetkrát do roka. Návštěvnost hřbitova je obzvláště od jara do podzimu bohatá, neboť se na ní podílí jak místní lidé, tak i návštěvníci, kteří sem přijíždí na hroby svých blízkých.

Pohled na meditační prostor na evangelickém hřbitově v Proseči

Popis projektu

Předmětem projektu nazvaného „Evangelický hřbitov v Proseči: rekonstrukce chodníků a meditační prostor“ je celková rekonstrukce komunikačních tras na tomto hřbitově s vytvořením nových zpevněných chodníků. Hlavním bodem celé rekonstrukce je prostor přiléhající k severní stěně kostela, kde se setkávají hlavní trasy chodníků a kam se chodí pro vodu na zalévání.

Toto místo je architektonicky navrženo jako nepravidelná dlážděná plocha navazující na ostatní rekonstruované a plánované cesty. Zdroj vody v podobě pramínku je umístěn ve výklenku kamenné stavby představující stylizovanou skálu, která tvoří ideový motiv celé klidové zóny. Pramen vyvěrající ze skalní dutiny je uměleckým ztvárněním slov biblického žalmu 78 (verše 15.16): „*Rozpoltil na poušti skály... bystřiny vyvedl ze skalního štítu*“. Tento biblický text, který vyznává mimořádné zaopatření Božího lidu vodou během jeho cesty přes poušť do země odpočínání, nabízí tomuto místu odpočinku jeho duchovní rozměr. Text žalmu bude výtvarně přenesen na stěnu kostela, která tvoří pozadí odpočinkové plochy.

Na kamenný objekt s pramenem vody a s kohoutem k plnění konví umístěným na jeho zadní straně navazují masivní dřevěné desky na sednutí, podepřené kamennými boky. Vše je doplněno vertikálním prvkem, kanelovanými dřevěnými sloupy z přirozeně zakřivených kmenů, které tematicky navazují na nosné kamenné sloupy uvnitř kostela a zároveň dotvářejí atmosféru místa.

Všechny chodníky jsou navrženy tak, aby splňovaly požadavek na bezbariérový přístup. Je plánováno umístění odpadových košů v areálu hřbitova. Součástí projektu je výsadba zeleně v místech, která budou dotčena rekonstrukčními pracemi, a dojde také k novému vysazení dřevin na místech, kde byly v nedávné době vykáceny.

Evangelický kostel v Proseči se hřbitovem, blízkou farou, památkově chráněnou roubenou budovou staré evangelické školy a nedalekým domkem spisovatelky Terézy Novákové tvoří výjimečný architektonický celek a je považováno za jedno z kulturně historických center města Proseče. Cílem projektu Klidové zóny na evangelickém hřbitově v Proseči je přispět k rozvoji potenciálu a k dobré praktické použitelnosti tohoto místa.

Projekt je připravován ve spolupráci a pod záštitou města Proseč a v partnerství se Sdružením obcí TM. V oblasti propagace a publicity projektu se předpokládá vzájemná spolupráce s oběma zmíněnými subjekty. Jako doplnění k městem připravovanému označování významných budov informačními tabulkami, které se týká evangelického kostela a staré evangelické školy, budou v rámci projektu umístěny tabule s rozšiřujícími informacemi o kostelu a hřbitově s poukazem na hroby významných osob, které zde jsou pochovány a dalšími informacemi.

15.1.2013, Marek Rejent, Lukáš Klíma